

SUSIE STEINER
ΑΓΝΟΥΜΕΝΗ
ΜΕΧΡΙ
ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ
ΤΟΥ
ΕΝΑΝΤΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΩΓΩ ΑΡΒΑΝΙΤΗ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

17 Δεκεμβρίου 2010

Σάββατο

MANON

Νιώθει την ελπίδα να αργοσβήνει σαν τα χριστουγεννιάτικα φωτάκια στη βιτρίνα του Pound Saver. Λέει στον εαυτό της να συγκεντρωθεί στον άντρα απέναντί της, που ίσως τον λένε Μπράιαν, αλλά είναι εξίσου πιθανό να τον λένε Κιθ, και που τώρα σταυρώνει τα πόδια του και το παπούτσι του τη χτυπάει στο καλάμι, εκεί που είναι μόνο κόκαλο και δέρμα. Απλώνει το χέρι της για να το τρίψει, αλλά αυτός ούτε που το παίρνει χαμπάρι.

«Ευαίσθητος» έλεγε το προφίλ του, συν ότι τον ενδιαφέρουν τα πολεμικά αεροπλάνα. Η ίδια απορεί πώς της ήρθε και το κανόνισε, αλλά και πάλι η συμβατότητα δεν σημαίνει τίποτε. Το προηγούμενο ραντεβού της, ένας πολεοδόμος, έπιανε 78 στα εκατό –η Μανόν είχε μεγάλες προσδοκίες γι’ αυτόν– μέχρι που του άρεσε ο Τόμας Χάρντι–, παρ’ όλα αυτά πέρασε τη βραδιά της μορφάζοντας και τραβώντας πίσω το κεφάλι της κάθε φορά που εκείνος τίναζε σάλια στο πρόσωπό της, κάτι που συνέβαινε με εντυπωσιακή συχνότητα.

Δύο χρόνια γνωριμίες μέσω διαδικτύου. Η Μανόν μπορεί να πει με βεβαιότητα ότι δεν κύλησαν σαν νερό.

Ο τύπος έχει στρέψει το κεφάλι του και τώρα το φως χτυπάει τα δακτυλικά αποτυπώματα του αντίχειρα που έχουν μείνει πάνω στα γυαλιά του: ωσειδή σχήματα σε χρώμα μοβ του πετρελαίου, το είδος της καθαρής οβάλ σπείρας που ονειρεύονται να βρουν σε σκηνή εγκλήματος. Μιλάει για τη δουλειά του στην Υπηρεσία Υδάτινων Πόρων, ενώ αυτή κοιτάζει με ευγνωμοσύνη τον σερβιτόρο που γεμίζει τα ποτήρια του κρασιού τους – το δικό της δηλαδή, γιατί ο συνοδός της δεν πίνει.

Έχει υποστεί και χειρότερα, φυσικά, όπως εκείνον που για χάρη του έφτασε μέχρι το Λονδίνο. «Να είσαι ανοιχτή σε κάθε ενδεχόμενο» την είχε προτρέψει η Μπράι. «Ποτέ δεν ξέρεις πού μπορεί να σκάσει μύτη ο άντρας των ονείρων σου». Ο τύπος ήταν ψηλός, κάτισχνος, και καμπούριαζε σαν εργολάβος κηδειών ανεβαίνοντας τις κυλιόμενες σκάλες της Τέιτ Μόντεν – ολόιδιος ο δαιμονικός Ουράια Χιπ!¹ Η Μανόν νόμιζε πως εκείνη η ανάβαση δεν θα τελείωνε ποτέ και, μόλις έφτασε επιτέλους επάνω, έκανε μεταβολή χωρίς να πει λέξη και κατέβηκε από τη διπλανή κυλιόμενη, αφήνοντάς τον να στέκεται στην κορυφή και να την κοιτάζει με γουρλωμένα μάτια. Στον σταθμό του Κινγκς Κρος μπήκε στο πρώτο τρένο που βρήκε και γύρισε στο Χάντινγκτον σαν να έτρεχε να γλιτώσει από την μπόχα σάρκας σε αποσύνθεση, μια μυρωδιά που ξέρει καλά κάθε αστυνομικός της Ομάδας Μειζόνων Περιστατικών, όπως ξέρει και πώς κολλάει στα ρούχα σου.

Ετούτος εδώ, ο πώς τον λένε, ο Ντάρεν ή Μπάρι –τον κοιτάζει τώρα–, δεν είναι μακάβριος, είναι ισοπεδωτικός. Μιλάει για σαλαμάνδρες, αυτό η Μανόν το πιάνει γενικώς και αορίστως. Τώρα σηκώνει τα φρύδια του –«Καρότσια του σούπερ μάρ-

1 Χαρακτήρας του Ντίκενς από τον *Δαβίδ Κόπερφιλντ*.

κετ!»-, σαρκαστικά, υποθέτει η Μανόν, σχολιάζοντας το πόσο συχνά βρίσκονται πεταμένα στα ποτάμια. Πρέπει να δώσει προσοχή, δεν γίνεται.

«Χριστούγεννα σε μια βδομάδα» του λέει. «Πώς θα τα περάσεις;»

Δείχνει ενοχλημένος που τον απέσπασε από τον χείμαρρο του λογυδρίου του. «Έχω έναν αδελφό στο Νόργουιτς» λέει. «Θα πάω εκεί. Έχει και παιδιά». Το λέει με μισή καρδιά, και μόνο γι' αυτό, έστω, η Μανόν αρχίζει να τον συμπαθεί.

«Δεν είναι εύκολα τα Χριστούγεννα. Για όσους είναι μόνοι, εννοώ».

«Εγώ κι ο Κολ περνάμε μια χαρά έτσι και ξεκινήσουμε τις μπίρες. Κάνουμε γερό ντουέτο οι δυο μας».

Ίσως τον λένε Τέρι, σκέφτεται η Μανόν, λυπημένα. Πολύ αργά πια για να τον ρωτήσει. «Να ζητήσουμε τον λογαριασμό;» Δεν τη ρώτησε για το όνομά της –οι περισσότεροι τη ρωτάνε («Μανόν, περιεργο όνομα. Ουαλέζικο είναι;»)–, αλλά από μία άποψη και η λογοδιάρροιά του είναι μια κάποια ανακούφιση.

Ο σερβιτόρος φέρνει τον λογαριασμό και το χαρτάκι μένει κολουριασμένο δίπλα σε δύο караμέλες μέντας πάνω σε ένα μικρό άσπρο πιάτο.

«Μισά μισά;» λέει η Μανόν πετώντας την πιστωτική κάρτα της στο πιατελάκι. Αυτός πιπιλίζει τη μια караμέλα, μελετάει τον λογαριασμό.

«Για να είμαστε δίκαιοι» λέει «εγώ δεν ήπια κρασί. Ορίστε». Της δείχνει τις δύο παραγγελίες που ήταν αποκλειστικά δικές της – μια καράφα κόκκινο κρασί και μια σαλάτα.

«Ναι, βέβαια, εντάξει» λέει η Μανόν, κι αυτός βγάζει αμέσως το κινητό του και αρχίζει να κάνει τη σούμα. Τα τζάμια είναι θολά από υδρατμούς και η Μανόν χαζεύει τα θαμπά φωτοστέφανα των γιορτινών φώτων του Χάντινγκτον. Θα είναι κρύος ο

ποδαρόδρομος της επιστροφής μπροστά από τα κλειστά μαγαζιά της κεντρικής αγοράς και το θλιβερό κύμα αέρα με τη μυρωδιά μπίρας που θα βγαίνει από την παμπ Κρόμγουελ, με κατεύθυνση προς το ποτάμι – με την αναζωογονητική φυτική μυρωδιά του και την κίνηση του νερού, ένα σύρσιμο μες στο σκοτάδι – μέχρι το διαμέρισμά της, όπου έχει αφήσει όλα τα φώτα αναμμένα.

«Τα δικά σου είναι 23,85 λίρες. Τα δικά μου είναι μόνο 11» της λέει. «Θέλεις να το τσεκάρεις;»

Μεσάνυχτα και η Μανόν κάθεται στο φαρδύ εσωτερικό περβάζι του παραθύρου, με τα γόνατά της μαζεμένα στο στήθος, χαζεύοντας κάτω τον χιονισμένο δρόμο που τον φωτίζουν κίτρινοι φανοστάτες. Νιφάδες κατεβαίνουν στο αργό τεμπέλικο ταξίδι τους, ανάλαφρες σαν χάρτινες. Ο παγερός αέρας που τρυπώνει από τις χαραμάδες της κάσας του παραθύρου την κάνει να αγκαλιάσει πιο σφιχτά τα γόνατά της, καθώς παρακολουθεί τον τύπο – Άλαν; Μπέρναρντ; – να στρίβει στη γωνία του δρόμου και να εξαφανίζεται.

Όταν σιγουρεύεται ότι έφυγε, σηκώνεται και κάνει τον γύρο του σαλονιού σβήνοντας φώτα. Για να του αναγνωρίσει και κάτι, έμεινε κόκαλο όταν είδε το διαμέρισμά της – «Όπα, εδώ μένεις;» –, αλλά το ενδιαφέρον του ξεθύμανε γρήγορα και ξανάρχισε τον μονόλογο. Τώρα που το καλοσκέφτεται, ίσως έπεσε στο κρεβάτι μαζί του για να τον κάνει να το βουλώσει.

Οι τοίχοι του σαλονιού είναι μπλε, πρωσικό μπλε. Το έπιπλο που φιλοξενεί την τηλεόραση είναι μια σερβάντα της G-Plan δεκαετίας '50 από ξύλο καρυδιάς. Ο καναπές είναι ημικυκλικός με σκούρα καφέ κοτλέ ταπετσαρία. Δύο μπερζέρες σε σκούρο λαδί βελούδο είναι στημένες εκατέρωθεν του καναπέ και δίπλα στη μία από τις πολυθρόνες στέκεται ένα φωτιστικό δαπέδου δεκαετίας '70 με μουσταρδί καπελάκι, που η Μανόν το σβήνει τραβώ-

ντας το καλώδιο από την πρίζα, γιατί ο διακόπτης του τα έχει φτύσει. Το ντεκόρ είναι φόρος τιμής στη μόδα των μέσων του 20ού αιώνα, σαν σκηνικό ταινίας, με κάθε του λεπτομέρεια ένα συλλεκτικό κομμάτι. Σκηνικό για μετακομμουνιστική ανατολικο-γερμανική κωμωδία ίσως, ή του Πάρτι της Αμπιγκέλ, ένας χώρος που ξεχειλίζει από χαρισματικό γούστο, όλα τα κομμάτια επιλεγμένα από τους προηγούμενους ιδιοκτήτες. Η Μανόν αγόρασε και όλο το ντεκόρ –έπιπλα, φωτιστικά, τα πάντα– μαζί με το διαμέρισμα, από ένα ζευγάρι που έφευγε για μετεγκατάσταση στο εξωτερικό για «μια καινούργια αρχή». Έτσι είχε πει ο άντρας, τουλάχιστον. «Λέμε να αλλάξουμε δέρμα, καταλαβαίνεις». Και η Μανόν τού είχε απαντήσει: «Αλλάξτε. Το παλιό σάς το παίρνω εγώ ευχαρίστως, ως έχει». Η φίλη του κοίταζε γύρω καταπίνοντας τα δάκρυά της. Έπειτα είπε στη Μανόν πώς είχε μαζέψει όλα αυτά τα κομμάτια, ένα προς ένα, από το eBay. «Καινούργια αρχή όμως, τι να γίνει;» κατέληξε.

Η Μανόν πηγαίνει στην κρεβατοκάμαρα, όπου το σκηνικό την εποχή που είχε αγοράσει το διαμέρισμα ήταν ακόμα πιο έντονα θεατρικό: οι τοίχοι σε χρώμα μπλε μαρέν, τα παραθυρόφυλλα και τα σανίδια του πατώματος βαμμένα κρεμ και ένας ολόκληρος τοίχος-ντουλάπα με λευκά φύλλα, συρόμενα, χωρίς πόμολα. Όπου έπρεπε να κάνεις ένα από τα μιμικά νούμερα του Μαρσέλ Μαρσό μέχρι να ανακαλύψεις τα σημεία που έπρεπε να πιέσεις ώστε να ανοίξουν.

Οι προηγούμενοι ιδιοκτήτες είχαν ένα μινιμαλιστικό διπλό στρώμα στο πάτωμα και ένα τσαλακωμένο λευκό σκέπασμα. Με την εγκατάσταση της Μανόν, όμως, ο χώρος έχει χάσει ένα μεγάλο μέρος της πολύ ιδιαίτερης γοητείας του: στοιβες βιβλία δίπλα στο κρεβάτι, καλυμμένα με ένα λεπτό στρώμα σκόνης· ένα μεγάλο θολό ποτηρί νερού· καλώδια που διατρέχουν το πάτωμα από έναν φορητό ασύρματο της αστυνομίας μέχρι την πρίζα, κι ανά-

μεσά τους γκριζες τούφες από χνούδι και τρίχες, σαν σπείρες DNA. Η ετερόκλητη συλλογή παπουτσιών της κάνει ακόμα πιο δύσκολο το άνοιγμα των φύλλων της ντουλάπας. Απομακρύνει κλοτσώντας ένα παντελόνι πεταμένο στο πάτωμα, αναδιπλωμένο σαν κρουασάν, βγάζει και παρατάει επιτόπου τη ρόμπα της (εκατό τοις εκατό συνθετική, μακριά από φωτιά και φλόγα) και ξεχωρίζει από τον σωρό των ρούχων κάτω από το κρεβάτι της, όπου κακώς ξάπλωσε αυτός ο τύπος, τη φανελένια νυχτικιά της.

Από πολύ κοντά, η μυρωδιά του ήταν σαν μούχλα. Και αμυδρά γλυκιά. Αλλά πάνω απ' όλα ξένη. Μήπως αυτό δεν ήταν το πείραμά της – να φέρει κάποιον πολύ κοντά, τραβώντας τον από τον κόσμο των ξένων; Δοκιμάζοντάς τον; Ή ανιχνεύοντας τη μυρωδιά του, σάμπως η στενή επαφή ίσως τον μεταμόρφωνε σε κάτι λιγότερο κοινότοπο; Οι άνθρωποι που την ξέρουν –η Μπράιονι, βασιικά– αποδοκιμάζουν τη συναισθηματική της «ανωριμότητα», αλλά είναι γεγονός ότι οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί από πολύ κοντά. Ανακαλύπτεις πολύ περισσότερα από τη μυρωδιά και το άγγιγμα παρά από την ψιλή κουβεντούλα για σαλαμάνδρες και καροτσάκια του σούπερ μάρκετ. Για να διαλέξει ταίρι, η Μανόν φέρεται σαν πρωτεύον θηλαστικό, χρησιμοποιεί μόνο τις αισθήσεις της. Κάπου διάβασε ότι η όσφρηση είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να επιλέξεις από τη γενετική δεξαμενή, ώστε να εξασφαλίσεις το καλύτερο ανοσοποιητικό σύστημα για τους απογόνους σου. *Οπότε, πηδιέται από το πρώτο ραντεβού! Είναι επιστήμων στο μετερίζι του ζευγαρώματος.*

Σε πιο μαύρες στιγμές –τις νιώθει τώρα να πλησιάζουν– αναρωτιέται μήπως μ' αυτό τον τρόπο γεμίζει απλώς ένα αμήχανο κενό στη συζήτηση. Αντί για ένα απαίσιο σούρσιμο ποδιών και ένα «Λοιπόν, ωραία ήταν, αλλά ας το αφήσουμε εδώ καλύτερα», εξωθεί τη στιγμή στα όριά της. Σαν να προτιμάς να σε πατήσει αυτοκίνητο για να αποφύγεις μια χειραψία.

Στο μπάνιο, πιάνει την οδοντόβουρτσά της, απλώνει ένα σαλιγκαράκι οδοντόκρεμας και αρχίζει να βουρτσίζει τα δόντια παρατηρώντας τον εαυτό της στον καθρέφτη. Ιδού το μειονέκτημα στο επιχείρημά της: το σεξ ήταν, λίγο πολύ, μια αντανάκλαση της κουβέντας, όλο σαλαμάνδρες και καροτσάκια του σούπερ μάρκετ, πουθενά αφρισμένοι καταρράχτες ή ένα γάργαρο ρυάκι έστω, αν ήθελε κάποιος να χρησιμοποιήσει την αναλογία των υδάτινων ρευμάτων.

Κοιτάζει τα απαλά σγουρά μαλλιά της, μπουκλάκια σαν ελατήρια, καστανά κυρίως, με καμιά ξανθιά εδώ κι εκεί να ξεπετάγεται σαν στριμμένο μακαρόνι –φτου–, ατίθασα, ασυμμάζευτα, λες και είναι κοριτσάκι σε παιδική χαρά, και αταίριαστα –φτου– τώρα που πλησιάζει τα σαράντα. Αισθάνεται ότι διολισθαίνει προς εκείνη την άορατη φάση –γαργάρα– της γυναικείας φύσης όπου οι γυναίκες σπρώχνουν καροτσάκια μωρών ή σέρονουν καρότσια με ψώνια. Αγοράζει πιο φαρδουλά μπουτάκια Clarks, έχει αρχίσει να νιώθει ενοχλήσεις στα γόνατα και προς μεγάλη ανησυχία της διαπιστώνει ότι αγκομαχάει όταν κόβει τα νύχια των ποδιών της. Ποιος ξέρει τι άλλου είδους εξευτελισμούς θα φέρουν τα γηρατεία και πόσο σύντομα. Πριν από κάνα δυο αιώνες θα ήταν ήδη πεθαμένη, έχοντας γεννοβολήσει οχτώ παιδιά μέχρι τα είκοσι πέντε της. Η φύση δεν ξέρει τι άλλο να κάνει με μια άτεκνη ετών τριάντα εννέα πέρα από το να της πετάξει το μπαλάκι της καμπύλης γονιμότητας – ενοχλήσεις και πονάκια σε συνδυασμό με έξτρα χρόνο, σαν μια τρομακτική κατάληξη ενός κρίσιμου ποδοσφαιρικού αγώνα που κρίνεται στην παράταση.

Σκουπίζει αφρό οδοντόκρεμας από το πιγούνι της με την πετσέτα. Εντέλει ο τύπος τη ρώτησε για το όνομά της (η καλύτερή της!), οπότε βρήκε αφορμή να του εξηγήσει ότι σημαίνει «πικρή» στα εβραϊκά, κι ύστερα ξάπλωσε πίσω στο μαξιλάρι και θυμήθηκε πως, όταν ήταν μαθήτρια γυμνασίου, η μητέρα της την είχε

πιάσει σφιχτά από τους ώμους και της είχε πει ότι λάτρευε το όνομα Μανόν· πως το «Μανόν» ήταν δική της τρέλα, όσο και αν είχε διαμαρτυρηθεί ο πατέρας της. Ήταν ένα όνομα σαν τη μάρμαϊτ,² «ή το αγαπάς ή το μισείς», και η μητέρα της το λάτρευε, γιατί «ήταν απόλυτα σταθερό» της είπε, με τα δύο «N» του σαν πασσαλάκια αντίσκηνου καρφωμένα γερά στη γη.

Έπεσε σιωπή, κατά την οποία η Μανόν υπέθεσε ότι ο τύπος περίμενε να τον ρωτήσει κι αυτή για το όνομά του, πράγμα που δεν μπορούσε να κάνει φυσικά, αφού δεν θυμόταν πώς τον έλεγαν. Βέβαια, θα μπορούσε να του πει: «Το δικό σου;» και έτσι να μάθει επιτέλους και το όνομά του, αλλά σ' εκείνη τη φάση τής φάνηκε τελείως περιττό. Τον είχε ήδη μυρίσει διεξοδικά και τον είχε βρει ελλειμματικό. Την ένοιαζε μόνο πώς να τον βγάλει έξω από το διαμέρισμά της, πράγμα που έκανε λέγοντας: «Λοιπόν, εγώ αύριο έχω να ξυπνήσω πολύ νωρίς», κρατώντας ταυτόχρονα ανοιχτή την πόρτα της κρεβατοκάμαράς της.

Στρώνει το μαξιλάρι και το σεντόνι στη μεριά όπου ήταν ξαπλωμένος αυτός, κι ύστερα χώνει τα πόδια της κάτω από τα σκεπάσματα, απλώνοντας το χέρι της πέρα από το κρεβάτι για να ανοίξει τον φορητό ασύρματο με το ειδικό αυτοκόλλητο σήμα που της υπενθυμίζει ότι η συσκευή παραμένει «Ιδιοκτησία της Αστυνομίας του Κέιμπριτζσαϊρ». Βαρύ και πολύπλοκο μαραφέτι και υποτίθεται ότι κανένας με βαθμό υπαστυνόμου δεν μπορεί να διαθέτει κάτι τέτοιο στο σπίτι του, αλλά αυτή δεν το έχει για διασκέδαση. Ο ασύρματος είναι η μέθοδός της κατά της αιπνίας. Άλλοι ακούνε δελτία ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών· η Μανόν προτιμά τα βραχνά μουρμουρητά που αφορούν τροχαία δυστυχήμα-

2 Marmite: σκουρόχρωμη κρεμώδης πάστα με ισχυρό άρωμα και πολύ ιδιαίτερη χαρακτηριστική γεύση, που αντικατοπτρίζεται στο διαφημιστικό σύνθημα της εταιρείας: «Αγάπησέ το ή μίσησέ το».

τα ή συμπλοκές μεθυσμένων έξω από το νάιτ κλαμπ Λέβελ 2 στον πεζόδρομο του Ολ Σεντς Πάσατζ, περιστατικά τα οποία μπορεί άνετα να αγνοεί στο σύνολό τους, γιατί είναι πολύ ασήμαντα για την Ομάδα Μειζόνων Περιστατικών.

«Βήτα Μι, Βήτα Μι, να σταλεί περιπολικό στον Βόρειο Περιφερειακό, παρακαλώ. Α141, στη διασταύρωση με Μείν Στριτ. Όμικρον Χι Άλφα Δέλτα».

Οδηγός Χωρίς Άδεια και Δίπλωμα. Κλεμμένο όχημα, τίποτε σοβαρό. Άντε γεια. Η φωνή αρχίζει να ακούγεται μακρινή, καθώς τα ματόκλαδα της Μανόν βαραίνουν, και το μουρμούρητό του ασυρμάτου γίνεται ένα θολό ηχητικό μωσαϊκό πίσω από τα μάτια της: τα κλικ, οι μεταβιβάσεις, οι μικροφωνήσεις, τα κουμπιά που ανοίγουν και κλείνουν, οι συνομιλίες των συναδέλφων. Για τη Μανόν είναι ο ήχος της επιφυλακής, η άμεση δράση ενάντια στο κακό και στην παρανομία. Είναι η ανθρώπινη καλοσύνη εν δράσει, που προστατεύει τους καλούς από τους κακούς. Την παίρνει ο ύπνος.

ΜΙΑ ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ ΣΤΑ ΠΡΟΟΥΡΑ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗΣ Μέσα Δεκεμβρίου και η περιοχή του Κέιμπριτζ έχει καλυφθεί από χιόνι. Η υπαστυνόμος Μανόν Μπράντσο προσπαθεί να αποκοιμηθεί ύστερα από ένα ακόμα καταστροφικό ραντεβού με μια online γνωριμία. Το σιγανό μурμουρητό του ασύρματου της αστυνομίας είναι η μόνη της παρηγοριά.

ΜΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ Μέσω των ραδιοκυμάτων φτάνει στα αυτιά της η αναφορά για την εξαφάνιση μιας γυναίκας: η πόρτα του θύματος μισάνοικτη, αίμα στο πάτωμα της κουζίνας. Μόλις η υπαστυνόμος βλέπει τη φωτογραφία της Ίντιθ Χιντ, μεταπτυχιακής φοιτήτριας στο Κέιμπριτζ από μια πολύ καλά δικτυωμένη οικογένεια, ξέρει πως αυτή η υπόθεση θα πάρει διαστάσεις.

ΜΙΑ ΚΟΥΡΣΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ Η Μανόν ξέρει ότι οι πρώτες 72 ώρες είναι οι πιο κρίσιμες: είτε θα βρεις την αγνοούμενη είτε θα πρέπει ν' αρχίσεις να ψάχνεις για το πτώμα της.

«Έξυπνο και αριστοτεχνικά γραμμένο... Η Μανόν, καυστική όσο και συναισθηματική, είναι ένας ακαταμάχητος χαρακτήρας».

New York Times

«Πνευματώδης, καθηλωτική πλοκή συνδυασμένη με εξαιρετικό συγγραφικό στυλ και αξιοσημείωτους χαρακτήρες. Σπάνιο βιβλίο».

Sunday Express

«Είναι αδύνατον να μη σε γοητεύσει η Μανόν... Η Steiner έχει δημιουργήσει έναν κόσμο που ξεπερνά κατά πολύ τις σελίδες του βιβλίου».

Observer

ISBN 978-618-03-0257-8

9 786180 302578

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 80257